

Framtíðarstefna Indlands í málefnum hafsins

Hinn 12. mars 2015, við vígslu glæsilega strandgæsluskipsins Barracuda í Máritíus sem smíðað var í Garden Reach í Kolkata eftir kröfum Máritíusar, lagði Narendra Modi, forsætisráðherra Indlands, fram stefnu landsins gagnvart Indlandshafssvæðinu sem kallast SAGAR – Öryggi og vöxtur fyrir alla á svæðinu.

Forsætisráðherrann benti á að Indlandshafið skipti sköpum fyrir framtíð heimsins. Um hafið fara nærri tveir þriðju hlutar þeirrar olfu sem flutt er á sjó, þriðjungur allrar lausavöru í heiminum og helmingur allra gámaflutninga. Fjórutíu strandríki sem liggja við Indlandshaf eru heimili um 40% jarðarbúa.

SAGAR byggir á fimm meginþáttum: að tryggja öryggi og varnir meginlands Indlands og eyjanna sem tilheyra því og jafnframt stuðla að öruggu, traustu og stöðugu Indlandshafssvæði; að efla samvinnu við vinapjóðir á Indlandshafssvæðinu í öryggis- og efnahagsmálum, einkum við ríki sem liggja að ströndum hafsins og eyjaríki, með því að styrkja getu þeirra og hæfni; að hafa samstarf og samvinnu að leiðarljósi; að vinna saman að heildstæðari og samvinnumiðaðri framtíð sem styður við sjálfbæra þróun fyrir alla; og að auka þátttöku í málefnum hafsins á svæðinu, þar sem ábyrgðin á stöðugleika og velsæld hvílir fyrst og fremst á þeim sem þar búa. Ef SAGAR er leið Indlands til að styrkja tengsl við önnur ríki, þá styður Sagarmala-verkefnið það innanlands með þróun á höfn- og hafnarsvæðum.

Indland hefur lengi sætt gagn-

Suchitra Durai

rýni fyrir að einblína á meginlandið, þar sem athyglin hefur beinst að landamærum í norðri og norðvestri á kostnað víðtækra hagsmuna þess á hafinu. Þetta hefur þó verið að breytast. Frá því að Indland hóf stefnu sína „Að horfa til austurs“ árið 1992, sem þróaðist síðar í „Aðgerðir í austri“-stefnu árið 2015, hefur landið

endurheimt sess og áhrif sín á hafinu. Forsætisráðherrann Narendra Modi gaf nýverið út minnispening í tilefni þess að liðin eru þúsund ár frá sjóhernadaraðrefnum keisarans Rajendra Chola.

Leiðandi í alþjóðlegu samstarfi

Indverski sjóherinn hefur verið leiðandi í alþjóðlegu samstarfi um öryggi og samvinnu á hafsvæðum, meðal annars með því að efla getu annarra ríkja, taka þátt í sameiginlegum æfingum, standa að fjölbjóðlegum ráðstefnum og veita mannúðaraðstoð, hjálpa við náttúruhamfarir og aðstoða við leit og björgun. Flóðbylgjan árið 2004 staðfesti getu Indlands til að bregðast við náttúruhamförum og veita aðstoð vegna þeirra. Indland varð þekkt sem það ríki sem fyrst kemur til aðstoðar og gegnir lykilhlutverki við að tryggja öryggi á Indlandshafssvæðinu, einkum fyrir nágrannarríkin. Skjót hjálp Indlands til Mjanmar eftir fellibylinn Nargis árið 2008 og það að vera fyrsta landið til að senda drykkjarvatn til Maldíveyja eftir alvarlegan skort á ferskvatni þar í lok árs 2014 styrkti þá ímynd enn frekar. Í mars 2025 hratt Indland af stað Brahma-að-

» Indverskt þróunar-samstarf er víðtækt og byggist á ýmsum leiðum, þar á meðal styrkjum, hagstæðum lánum, fræðslu og sérfræðiaðstoð.

gerðinni, umfangsmikilli hjálpar- og björgunaraðgerð fyrir Mjanmar eftir jarðskjálftann þar.

Indland hefur á Indlandshafs- og Kyrrahafssvæðinu orðið eftirsóttur samstarfsaðili í öryggismálum og myndar varnarsamstarf sem nær ekki aðeins til sameiginlegra æfinga og styrkingar getu, heldur einnig útflutnings á varnartækjum, annaðhvort sem styrk eða á grundvelli lánalínu fyrir varnarmál, allt eftir því hverju samstarfsríkið óskar eftir.

Þríhliða samstarf um öryggismál á hafinu milli Indlands, Srí Lanka og Maldíveyja, sem hófst árið 2011, hefur nú verið útvíkkað til fleiri ríkja við Indlandshaf, þar á meðal Máritíus og Bangladess. Seychelles-eyjar taka þátt sem áheyrnarfulltrúi í Colombo-öryggisráðinu, sem nú hefur bæði samþykkt grundvallarsáttmála og komið á fót skrifstofu í Colombo. Indian Ocean Naval Symposium (IONS), sem var sett á laggrinnar af indverska sjóhernum árið 2008, er vettvangur þar sem ríki við Indlandshaf geta rætt málefni hafsins og samræmt viðbrögð við sameiginlegum áskorunum. Samtök sjóhersríkja á Indlandshafssvæðinu (IONS), sem voru sett á laggrinnar að frumkvæði indverska sjóhersins árið 2008, eru opin vettvangur þar sem aðildarríki ræða málefni hafsins og móta sameiginlegar og skilvirkar lausnir. IONS er alþjóðlegur vettvangur þar sem sjóherir aðildarríkjanna ræða öryggismál og málefni hafsins. Samtökin samanstanda af 25 þátttökulöndum frá Suður-Asíu, Vestur-Asíu, Afríku, Suðaustur-Asíu

sjóherinn heldur annað hvert ár, í samræmi við framtíðarsýn Indlands um öryggi og samvinnu á hafinu (SAGAR) og stefnu landsins um aukin tengsl við austurhluta Asíu (Aðgerðir í austri).

Mikilvægur þáttur í öryggi á sjó er aukin yfirsýn og skilningur á því sem gerist á hafsvæðunum. Í því skyni hefur Indland gert samninga við fjölda ríkja um miðlun upplýsinga um skráð og friðsamleg skip (alls 22 samningar hingað til), auk þess sem landið hefur komið á fót háþróaðri upplýsingamiðstöð í borginni Gurugram, þar sem upplýsingum tengdum hafsvæðinu er miðlað milli aðildarríkja.

Þróunarsamstarf

Indland á sér langa sögu um þróunarsamstarf sem nær aftur til tímans áður en landið hlaut sjálfstæði. Hugsjón Indlands um þróunarsamstarf hefur mótað af sjálfstæðisbaráttu landsins, samstöðu með öðrum nýlendubjóðum og þróunarríkjum, og hvetjandi forystu Mahatma Gandhis, sem lýsti yfir: „Þjóðræknin mín felur í sér velferð alls mannkyns.“ Þess vegna hefur Indland deilt reynslu sinni af þróunarsamstarfi og tæknilegri sérfræðipekkingu í anda Vasudhaivaikutumbakam (fornrar hugsjónar um að heimurinn sé ein fjölskylda). Eins og forsætisráðherrann Narendra Modi sagði í ræðu sinni í þinginu í Úganda árið 2018: „Þróunarsamstarf okkar mun móta af ýkkar forgangsmálum, það verður á ýkkar eigin forsendum, þannig að það gefi ýkkur svigrúm til að nýta hæfileika ýkkar og takmarki ekki framtíð ýkkar.“ Indverskt þróunarsamstarf er víðtækt og byggist á ýmsum leiðum, þar á meðal styrkjum, hagstæðum lánum, fræðslu og sérfræðiaðstoð. Umfram allt er stuðningurinn skilyrðislaus, gegnsær, sjálfbær og fjárhagslega raunhæfur.

Í júní 2018, á Shangri-La ráðstefnunni í Singapúr, kynnti forsætisráðherrann Narendra Modi framtíðarsýn Indlands fyrir Indlandshafs- og

austur-Asíu, alþjóðlegra leikreglna, frelsis til siglinga, frjálsra viðskipta og að deilar séu leystar friðsamlega í samræmi við alþjóðalög. Mikil samhljómur er milli nálgunar Indlands og framtíðarsýnar Suðaustur-Asíuríkjanna á Indlands- og Kyrrahafinu. Í nóvember 2019, á leiðtogafundi Austur-Asíuríkja í Bangkok, kynnti Indland IPOI-verkefnið, sem er heildstæð áætlun um samstarf á Indlandshafs- og Kyrrahafssvæðinu. Hún byggist á sjö meginþáttum hagnýtrar samvinnu í anda framtíðarsýnar Indlands um öryggi og samvinnu á hafinu (SAGAR). Virk þátttaka Indlands í QUAD-samstarfinu, ser samanstendur af Ástralíu, Indlandi, Japan og Bandaríkjunum, er liður framtíðarsýn landsins um Indlandshafs- og Kyrrahafssvæðið. Árið 20 stofnaði Indland FIPIC, stefnumótandi vettvang til að styrkja stjórnmálaleg og efnahagsleg tengsl við eyjasvæði í Kyrrahafinu.

Árið 2023, þegar Indland gegndi formennsku í G-20 og leiðarstéfið var að tryggja þátttöku allra, var Afríkusambandinu boðið að ganga hópinn. Undir formennsku Indlan var marghliða samstarf endurvakrödd ríkja í suðri hlaut aukið væg og þróunarmál voru sett í forgrun. Síðan þá hefur Indland haldið þrjá ráðstefnur undir merkjum Voice of the Global South, vettvangs fyrir rödd ríkja í suðri.

Tíu árum eftir að framtíðarsýn Indlands um öryggi og samvinnu hafinu (SAGAR) var kynnt tilkynnti forsætisráðherrann Narendra Modi, í opinberri heimsókn til Máritíus árið 2025, nýja stefnu undir heitinu MAHASAGAR. Þar sem SAGAR vísar til sjósins, táknar MAHASAGAR úthaf á hindí og fleiri indverskum málum. MAHASAGAR markar stefnumótandi þróun frá svæðisbundinni sýn á Indlandshafinu til alþjóðlegrar hafstefnu, með sérstakri áherslu á þróunarríki í suðri. Ný samskipti forsætisráðherrans Narendra Modi við ríki á borð við Máritíus, Maldíveyjar, Trínidad